EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2018.5.23.
COM(2018) 407 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Írország 2018. évi nemzeti reformprogramjáról,

amelyben véleményezi Írország 2018. évi stabilitási programját

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Írország 2018. évi nemzeti reformprogramjáról,

amelyben véleményezi Írország 2018. évi stabilitási programját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre[1] és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre[2] és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására[3],

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira[4],

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

(1) A Bizottság 2017. november 22-én elfogadta az éves növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2018. évi európai szemeszterét. A Bizottság kellő figyelmet fordított az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2017. november 17-én kihirdetett szociális jogok európai pillérére. Az Európai Tanács 2018. március 22-én jóváhagyta az éves növekedési jelentés prioritásait. A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet alapján 2017. november 22-én elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést is, amelyben Írországot azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor. A Bizottság ugyanezen a napon az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra

[1] HL L 209., 1997.8.2., 1. o.
[2] HL L 306., 2011.11.23., 25. o.
[3] COM(2018) 407 final.
[4] P8_TA(2018)0077 és P8_TA(2018)0078.

vonatkozó ajánlást is elfogadott, amelyet az Európai Tanács 2018. március 22-én hagyott jóvá. A Tanács 2018. május 14-én elfogadta az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást (a továbbiakban: az euróövezetre vonatkozó ajánlás).

(2) Mivel Írország pénzneme az euró, továbbá tekintettel a gazdasági és monetáris unió gazdaságainak szoros összefonódására, Írországnak gondoskodnia kell arról, hogy teljeskörűen és megfelelő időben végrehajtsa az euróövezet gazdaságpolitikájára vonatkozó ajánlást, melyet az alábbi ajánlások és különösen az 1. és 2. ajánlás tükröznek.

(3) 2018. március 7-én közzétették az Írországra vonatkozó 2018. évi országjelentést[5]. Az országjelentés értékelte a Tanács által 2017. július 11-én elfogadott országspecifikus ajánlások és az előző években Írországnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket, valamint az Európa 2020 stratégia nemzeti szintre lebontott célkitűzései kapcsán Írország által elért eredményeket. Az országjelentés emellett magában foglalta az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke szerinti részletes vizsgálatot is, melynek eredményeit szintén 2018. március 7-én tették közzé.[6] Elemzése alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Írországban makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. Különösen a magánszektor és az állami szektor nagy adósságállománya és a nettó külső kötelezettségállomány jelent kockázatot. A javulás azonban jelentős. Az elmúlt években tapasztalható ütemes termelékenységnövekedés nyomán javult a versenyképesség és pozitívvá vált a pozitív folyó fizetési mérleg, ami a magas nettó külföldi kötelezettségállomány gyors csökkenését eredményezte. Az erős gazdasági növekedés továbbra is támogatólag hat a magánszektor hitelállomány-leépítésére. A magánszektor adósságállománya azonban továbbra is magas, bár a multinacionális vállalkozások tevékenységének jelentős hatását figyelembe kell venni a vállalati adósságállomány értékelésekor, míg a háztartások adósságállománya nagyjából összhangban van a gazdasági fundamentumokkal. Az államadósság várhatóan csökkenő pályán marad, és az államháztartási mérleg egyre közelebb kerül az egyensúlyi helyzethez. Az ingatlanárak gyors ütemben nőnek (bár valószínűleg alulértékelt szintekről), ami ugyancsak erősíti a háztartások mérlegét. A bankokat megfelelően feltőkésítették, és nyereségességük fokozatosan javul. A nemteljesítő hitelek állománya csökken, bár továbbra is magas. E sérülékenységek kezelésére több szakpolitikai intézkedést hoztak, de néhányuk esetében időbe fog telni a várt hatások kialakulása.

(4) Írország 2018. április 18-án benyújtotta 2018. évi nemzeti reformprogramját, április 30-án pedig 2018. évi stabilitási programját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.

(5) A vonatkozó országspecifikus ajánlásokat figyelembe vették az európai strukturális és beruházási alapok 2014–2020 közötti időszakra szóló programozása során. Az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet[7] 23. cikke szerint, amennyiben

---

5 SWD(2018) 206 final.

6 COM(2018) 120 final.

7 Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések

az a vonatkozó tanácsi ajánlások végrehajtásának elősegítése érdekében szükséges, a Bizottság kérheti egy tagállamtól, hogy vizsgálja felül partnerségi megállapodását és releváns programjait, és javasoljon azokhoz módosításokat. A Bizottság az európai strukturális és beruházási alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedések alkalmazására vonatkozó iránymutatásokban további részletekkel szolgált arról, hogyan alkalmazná az említett rendelkezést[8].

(6) Írország jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához és az átmeneti adósságszabály hatálya alá tartozik. A kormány a 2018. évi stabilitási programjában azt vetíti előre, hogy a GDP-arányos államháztartási hiány 2018-ban enyhe javulás következtében 0,2 %-ra csökken, majd ezt követően fokozatosan tovább csökkenve 2021-ben a GDP 0,4 %-ának megfelelő többletbe fordul át. A középtávú költségvetési célt – azaz a GDP 0,5 %-át kitevő strukturális hiányt – várhatóan 2019-től érik el. A stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság 2018-ben várhatóan 66 %-ra esik vissza, majd további csökkenést követően 2021-ben 58,7 %-ot ér el. Az említett költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv megalapozott. Ugyanakkor 2019-től kezdődően a kitűzött államháztartási többletcélok elérésének támogatásához szükséges intézkedések nincsenek kellőképpen kidolgozva.

(7) A Tanács 2017. július 11-i ajánlásai szerint Írországnak biztosítania kell, hogy a nettó elsődleges államháztartási kiadások nominális növekedési rátája 2018-ban ne haladja meg a 2,4 %-ot, ami a GDP 0,6 %-ának megfelelő éves strukturális kiigazításnak felel meg. A Tanács ugyanakkor megállapította, hogy fontolóra kell venni egy olyan költségvetési irányvonal megvalósítását, amely hozzájárul mind a folyamatban lévő gazdaságélénkülés megerősítéséhez, mind pedig az ír államháztartás fenntarthatóságának biztosításához A Bizottság 2018. évi tavaszi előrejelzése alapján fennáll a kockázata annak, hogy 2018-ban, valamint 2017-ben és 2018-ben együttesen számítva Írország némileg eltér a javasolt költségvetési kiigazítástól.

(8) 2019-ben Írországnak el kell érnie középtávú költségvetési célját. Ehhez a nettó elsődleges államháztartási kiadások[9] nominális növekedési rátája nem haladhatja meg a 5,3 %-ot[10], ami a GDP 0,1 %-ának megfelelő éves strukturális kiigazításnak felel meg. A Bizottság 2018. tavaszi előrejelzése alapján a strukturális egyenleg 2019-ben várhatóan a GDP 0,4 %-ának megfelelő hiányt mutat majd, vagyis meghaladja a középtávú költségvetési célt. Az előrejelzés szerint Írország 2018-ban megfelel az átmeneti adósságszabálynak, 2019-ben pedig meg fog felelni az adósságszabálynak.

---

megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 320. o.).

8 COM(2014) 494 final.

9 A nettó elsődleges államháztartási kiadás a teljes államháztartási kiadás, a következők kivételével: kamatkiadások, az uniós programokra fordított azon kiadások, amelyeket teljes mértékben ellentételeznek az uniós alapokból származó bevételek, valamint az álláskeresési járadékokra fordított kiadások nem diszkrecionális változásai. A hazai finanszírozású bruttó állóeszköz-felhalmozás négyéves időszakra van szétterítve. A diszkrecionális bevételi intézkedéseket, illetve a törvényben előírt bevételnövelést figyelembe veszik, a bevételi és a kiadási oldalon végrehajtott egyszeri intézkedéseket pedig nettósítják. A kiadási referenciaérték Írország esetében egy, a potenciális növekedés 10 éves referenciarátájának torzulását kijavító kiigazítást tükröz, amely torzulás oka a reál GDP kivételesen magas 2015. évi növekedése volt. Az ír hatóságok által a 2017. évi költségvetési számítások során alkalmazott módszert követve a Bizottság a 2014-es és 2016-os potenciális növekedési ráták átlagával számolt.

10 2018-hoz hasonlóan a kiadási referenciaérték egy, a potenciális növekedés 10 éves referenciarátájának torzulását kijavító kiigazítást tükröz, amely torzulás oka a reál GDP kivételesen magas 2015. évi növekedése volt.

Összességében a Tanács úgy véli, hogy Írországnak készen kell állnia arra, hogy további intézkedéseket tegyen 2018-ban a megfelelés érdekében, 2019-ben pedig megfelel majd a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek. Tekintettel a GDP és a belföldi kibocsátás írországi mérésének különbségére és a GDP-arányos államadósság-rátára ezzel összefüggésben gyakorolt hatásra, az ír gazdasági ciklus jelenlegi feltételeire és a megnövekedett külső kockázatokra, tanácsos lenne a rendkívüli bevételeket az államadósság arányának további csökkentésére használni.

(9) A kibocsátás erőteljes növekedése nyomán tovább javult az államháztartás helyzete, bár a bevételek ingadozása továbbra is kockázatokat hordoz, és van még tér arra, hogy a bevételek ellenállóbbak legyenek a gazdasági ingadozásokkal és sokkhatásokkal szemben. Az adókiadások körének és számának korlátozása, illetve az adóbázis kiszélesítése javítaná a bevételek stabilitását a gazdaság ingadozásaival szemben. Egyes nemrégiben elfogadott adóügyi intézkedések azonban főként csökkentésekre és kedvezményekre irányultak, és feltehetően csak tovább fokozták az erősen prociklikus bevételi forrásokra való támaszkodást. Ezen túlmenően Írország további lépéseket tehet annak érdekében, hogy az adórendszert a környezetvédelmi célkitűzések támogatásának szolgálatába állítsa.

(10) Amint azt az euróövezetre vonatkozó 2018. évi ajánlás jelzi, az agresszív adótervezési stratégiák elleni küzdelem elengedhetetlen a vállalkozások közötti verseny torzulásának megelőzéséhez, az adózók méltányos kezeléséhez és az államháztartás védelméhez. Az adózók agresszív adótervezési stratégiáinak a tagállamok között átgyűrűző hatásai az uniós jogszabályokat kiegészítő, koordinált fellépést kívánnak meg a nemzeti szakpolitikák részéről. Az osztalék-, kamat- és jogdíjfizetések magas GDP-arányos szintje azt sugallja, hogy az ország adózási szabályait kihasználják azok a vállalkozások, amelyek agresszív adótervezést folytatnak. Az Írországban működő vállalkozások által külföldre (azaz az Unióban rezidens adóalanyok által harmadik országban rezidens adóalanyok számára) utalt osztalék- és jogdíjfizetésekre vonatkozó forrásadó korlátozott alkalmazása miatt e kifizetések teljes mértékben adózatlanok maradhatnak, amennyiben a kedvezményezett joghatóságában nem adókötelesek. Az Írország és más országok közötti kétoldalú adóügyi egyezmények egyes rendelkezéseit továbbá felhasználhatják a vállalkozások arra, hogy kibújjanak az Írország által 2015-ben bevezetett új adóügyi illetőségi szabályok alól. A bejelentett adóreformok kialakítása szempontjából fontos lehet az Írország által a társasági adótörvényről szóló független felülvizsgálatot követően folytatott konzultáció eredménye. A Bizottság nyugtázza a közelmúltban bejelentett vagy elfogadott pozitív lépéseket (azaz a belföldi agresszív adótervezés kezelésére tett lépéseket és a nem együttműködő joghatóságok jegyzékében szereplő joghatóságokkal szemben hozott védintézkedéseket). A közelmúltban folytatott eszmecsere alapján a Bizottság továbbra is konstruktív párbeszédet folytat majd az adózók agresszív adótervezési stratégiái elleni küzdelem érdekében.

(11) Nem szűntek meg a költségvetés hosszú távú fenntarthatóságával kapcsolatos, az elöregedés költségeivel összefüggő kockázatok. Írország bevezetett néhány jelentős hatékonysági intézkedést, így például a gyógyszeriparral kötött költségmegtakarítási megállapodást, pénzügyi igazgatási rendszert és a tevékenységalapú finanszírozást. Intézkedéseket hoztak az alapellátás elérhetőségének javítására is. Az ír egészségügyi rendszer azonban költséges és számos kihívással néz szembe, amelyeket súlyosbít a népesség gyors elöregedése. Emellett az alapellátás és a kórházon kívüli ellátás még nem képes enyhíteni a kórházak kapacitására és költségeire nehezedő nyomást. Az egyetemes egészségügyi ellátásra való tervezett átálláshoz többéves költségvetés-

tervezésre és a kiadások hatékonyabb ellenőrzése van szükség. Az átalakításnak emellett figyelembe kell vennie az egészségügyi ágazat hatékonyságának és eredményességének átfogó kiadási felülvizsgálata során tett megállapításokat. Emellett meg kell fontolni az alapellátás kapuőri – a túlterhelt írországi kórházakat tehermentesítő – szerepének megerősítését. Az állami nyugdíjkiadások visszafogását érintő számos reform ellenére a nyugdíjrendszer teljes hiánya várhatóan jelentősen növekedni fog hosszú távon. A nyugdíjreformra vonatkozóan előterjesztett ütemterv kellő időben történő végrehajtása kulcsfontosságú az ír nyugdíjrendszer pénzügyi fenntarthatóságának megerősítéséhez.

(12) A recessziót követő évek beruházási apálya máig érezteti hatását a megfelelő infrastruktúra szűkösségében a közlekedés, a tiszta energia, a vízszolgáltatás, a lakhatás és a távközlési szolgáltatások területén. A növekvő kereslettel párosulva a tartósan szűkös kínálat továbbra is fűti az ingatlanárak növekedését. Bár az árak 2016-ban nem tűntek túlértékeltnek, az ingatlanok megfizethetősége aggodalomra ad okot. Ha kezeletlenek maradnak, a lakóingatlan-kínálatot korlátozó tényezők hozzájárulhatnak egyensúlytalanságok kialakulásához. A területrendezéssel párosulva az infrastruktúra fejlesztése döntő fontosságú eleme a megfelelő lakáskínálat kialakításának, a magánberuházások ösztönzésének, a termelékenység növelésének és a kiegyensúlyozott regionális gazdasági fejlődésnek. Emellett a tiszta energiákat, a tiszta tömegközlekedést és a vízgazdálkodást támogató infrastrukturális beruházások, valamin a megújuló energiával és a körforgásos gazdasággal kapcsolatos fokozott erőfeszítések alapvető fontosságúak lesznek az alacsony szén-dioxid-kibocsátású és környezeti hatásokkal szemben ellenálló gazdaság felé való átmenet sikeres végrehajtása szempontjából. A 2018–2027 közötti időszakra vonatkozó nemzeti fejlesztési terv és a nemzeti tervezési keret – melyek az „Írország 2040 stratégia” részét képezik – az érdekelt felekkel szoros együttműködésben történő végrehajtásukat követően a megfelelő irányba tett határozott lépések lesznek.

(13) Az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló jelenlegi erőfeszítések nem teszik lehetővé Írország számára, hogy az Európa 2020 stratégia keretében kitűzött éghajlatvédelmi célokat belföldön megvalósítsa. Csak korlátozott előrelépés történt a gazdaság kulcsfontosságú részei – a mezőgazdaság, a közúti közlekedés és a lakossági szektor – dekarbonizációjában. Ez szükségessé teszi, hogy az erőfeszítés-megosztási határozatnak való megfelelés érdekében Írország igénybe vehesse a rendelkezésre álló rugalmassági intézkedéseket, így például kibocsátási egységeket vásároljon más tagállamoktól. A nemzeti előrejelzések kiemelik a szükséges további erőfeszítések mértékét: a jelenlegi szakpolitikák alapján a tagállamok számára a 2013–2020 közötti időszakra vonatkozó, kötelező éves üvegházhatásúgáz-kibocsátási célértékeket meghatározó erőfeszítés-megosztási határozat szerinti kibocsátások 2025-ig várhatóan növekednek, majd a 2005. évi kibocsátásnál valamivel alacsonyabb szinten stabilizálódnak. Írország nemrégiben nemzeti éghajlatváltozás-mérséklési tervet fogadott el, amely tartalmazza az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átállás ütemtervét és az energiaszektorban fennálló tartós kihívások kezelésére irányuló koherens keretrendszert. Jelen állapotában ugyanakkor a terv kevés konkrét új intézkedést tartalmaz. A nemzeti tervezési keretnek ugyancsak van éghajlat-változási összetevője, arra a felismerésre alapozva, hogy a megfelelő területrendezés az éghajlatváltozás mérséklésének kritikus tényezője, tekintettel arra, hogy Írország nagy részén kicsi a népsűrűség, és a néhány kiterjedtebb városi terület mindegyike jelentős forgalmi és tömegközlekedési problémákkal küzd. Végül 2018–2027 közötti időszakra vonatkozó nemzeti fejlesztési terv és annak hatékony végrehajtása döntő szerepet fog játszani a gazdaság dekarbonizációjában. A terv voltaképpen meghatározza majd,

hogy milyen mértékben mobilizálandók további eszközök az energiaágazat dekarbonizációjához, a megújuló energiaforrások kiaknázásához, valamint a tömegközlekedés és az energiahatékonyság javításához.

(14) Továbbra is kihívást jelent Írországban az inkluzív növekedés biztosítása. A munkanélküliségi ráta 2017-ben 6,7 %-ra csökkent, de egyes csoportok továbbra is nehezen férnek hozzá a munkaerőpiachoz, és kirekesztettek a társadalomból. A szociális védőháló és az adórendszer rendkívül hatékonyan segíti elő a szegénység és az egyenlőtlenségek megfékezését, és Írország intézkedéseket tett a foglalkoztatás ösztönzése érdekében azáltal, hogy fokozatosan szüntette meg a juttatásokat és a kiegészítő kifizetéseket. A szegénységben vagy társadalmi kirekesztettségben élők tartósan magas aránya összefügg azzal, hogy magas az alacsony munkaintenzitású háztartásokban élők aránya (2016-ban ez az arány 18,2 % volt, ami a legmagasabb érték az Unióban, és csaknem kétszerese a 10,5 %-os uniós átlagnak). Ez különösen az egyszülős háztartások esetében gyakori probléma. A nem dolgozó lakosság közel háromnegyede inaktív. 2016-ban a szegénységben vagy társadalmi kirekesztettségben élők aránya a teljes lakosság és a gyerekek körében egyaránt némileg csökkent, de még mindig meghaladja az uniós átlagot. Szükséges ezért, hogy Írország befejezze a munkanélküli háztartások helyzetének javítását célzó cselekvési terv végrehajtását, többek között a munkaerőpiacról leginkább kiszorultak részére nyújtott integrált támogatás fejlesztésével. A szociális lakások kínálatát az ambiciózus célok teljesítése és a jelentős kereslet kielégítése érdekében folyamatosan nyomon kell követni.

(15) A megfizethető, egész napos, minőségi gyermekgondozás biztosítása továbbra is kihívást jelent. Az OECD szerint Írországban a gyermekgondozási költségek 2015-ben a bérekhez viszonyítva a legmagasabb voltak az EU-ban a gyermeküket egyedül nevelő szülők esetében és a második legmagasabb a párok esetében. A magas gyermekgondozási költségek akadályozzák a fizetett foglalkoztatáshoz való hozzáférést, különösen az alacsony jövedelmű családok, így többek között az egyedülálló szülők esetében. Ez kedvezőtlen hatással van a nők foglalkoztatási aránya, amely 2016-ban az uniós átlag közelében, 65,4 %-on állt. A Parlament jelenleg tárgyalja az egységes megfizethető gyermekgondozási rendszerről szóló törvényt. A törvényt 2018-ban tervezték végrehajtani, de már most is nyilvánvalóvá, hogy a végrehajtás késedelmet szenved. Intézkedések születtek a minőségi gyermekgondozás előmozdítása érdekében is, különösen olyan kezdeményezések révén, amelyek célja a bölcsődei és óvodai személyzet képzettségének jelentős javítása volt.

(16) 2016-ban az alacsony, közepes és magas szintű képzettséggel rendelkező munkavállalók foglalkoztatási rátái közötti különbségek a legmagasabbak között voltak az EU-ban, és az alacsony képzettségű munkaerő foglalkoztatási rátája 10 százalékponttal elmarad a gazdasági válság előtti szinttől. Ennek következményeként és a gazdaság szerkezetátalakulásával összefüggésben számos területen egyre nyilvánvalóbb a strukturális munkaerőhiány és a szakemberhiány. Nagyobb hangsúlyt kell helyezni következésképpen a továbbképzési és átképzési politikákra és intézkedésekre. Írországban különösen alacsony szintű a szakképzetlen munkaerő egész életen át tartó tanulásban való részvétele, ami kiszolgáltatottá teszi ezeket a munkavállalókat a munkaerőpiaci kereslet változásaival szemben. Írországban összességében az egyik legalacsonyabb az EU-ban a digitális készségek szintje, ami éles ellentétben áll a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika terén az országban diplomázók magas arányával. A fogyatékossággal élő személyek foglalkoztatási rátája is itt az egyik legalacsonyabb az EU-ban.

(17) Írországban a termelékenységnövekedés motorját elsősorban a multinacionális vállalatok jelentik. Ezek termelékenysége és a belföldi vállalkozások – elsősorban kkv-k – termelékenységi mutatói között egyre nagyobb a különbség. Egyes multinacionális cégek magas nemzetközi mobilitása és a jelenlegi bizonytalanságok hosszú távon kockázatot jelenthetenek az ír gazdaság fenntarthatóságára és ellenálló képességére. Közelmúltban végzett kutatások megállapították, hogy az ír tulajdonban lévő vállalkozások a termelékenység, az innováció és az exportteljesítmény tekintetében keveset profitálnak a multinacionális vállalatok jelenlétéből fakadó átgyűrűző hatásokból. A kutatási és fejlesztési tevékenységet végző ír cégekre azonban kedvező hatást gyakorolnak a multinacionális vállalatok tevékenységéből eredő externáliák. A K+F tevékenység ösztönzését célzó állami intézkedések és az ír kkv-k rendelkezésére álló szakképzett munkaerőbázis növelése elősegítenék az új technológiák elterjedését a hazai vállalkozások körében. Ezenkívül, amint azt már több alkalommal jelezte az ír Nemzeti Versenyképességi Tanács az ír vállalkozások versenyképességének biztosításához korlátozni kellene egyes inputköltségek, különösen a jogi költségek növekedését. A jogi szolgáltatások piacának korlátozó jellegű szabályozása továbbra is kihívást jelent, akadályozza a versenyt, és növeli a jogi szolgáltatások igénybevételének költségeit. Ez a magasabb perköltségeken keresztül főként a kisvállalkozásokat érinti. A jogi szolgáltatások szabályozásáról szóló új törvény végrehajtási szabályait még nem alkották meg. A végrehajtási szabályok elfogadásának előfeltételét jelentő nyilvános konzultációk lefolytatása jelentős késésben van.

(18) Jóllehet Írország pénzügyi ágazata a fenntartható fellendülés felé halad, a korábbi időszakból örökölt problémák továbbra is korlátokat képeznek. Bár Írország további haladást ért el a nemteljesítő hitelek csökkentése terén, ezek aránya a teljes bruttó hitelállományban (2017 szeptemberében 11,2 %) még mindig a legmagasabbak között van az Európai Unióban. A túlzott eladósodottság, a piaci koncentráció és a megnövekedett bizonytalanság egyes exportágazatokban visszafogja a kkv-k hitelkeresletét, amely így továbbra is mérsékelt maradt. Alapvető fontosságú a hosszú távú fizetési hátralékok csökkentése, amelyek körében a több mint két éve késedelmes hitelek aránya 2017-ben körülbelül 60 %-ot tett ki a késedelmes lakáshitelek teljes állományában. A hosszú távú fizetési hátralékok csökkentése a túlzott eladósodottság kezeléséhez is hozzájárulhat; utóbbi csökkenti a vállalatok, különösen a kkv-k hajlandóságát arra, hogy produktívabb célokra használják fel a hiteleket. Az ír központi bank legújabb kutatásai azt mutatják, hogy az időszakos törlesztési kedvezményekkel járó átütemezési megoldások esetében különösen magas az újbóli nemteljesítés valószínűsége. A lefoglalások és leírások működőképességét javíthatná és kiegészíthetné a másodpiaci hitelértékesítés szigorúbb fogyasztóvédelmi keretrendszere, a hitel átütemezésére kialakított megoldások tartósságának megőrzése mellett.

(19) A 2018. évi európai szemeszter keretében a Bizottság elvégezte Írország gazdaságpolitikájának átfogó elemzését, és azt közzétette a 2018. évi országjelentésben. A Bizottság értékelte továbbá a 2018. évi stabilitási programot és a 2018. évi nemzeti reformprogramot, valamint az előző években Írországnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. Figyelembe vette nemcsak azoknak Írország fenntartható költségvetési, valamint társadalom- és gazdaságpolitikája szempontjából mutatott jelentőségét, hanem azt is, hogy megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintve, hogy az Unió átfogó gazdasági kormányzását az uniós szempontoknak a leendő tagállami döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni.

(20) A Tanács ezen értékelés fényében megvizsgálta a 2018. évi stabilitási programot, és arról alkotott véleményét[11] különösen az alábbi 1. ajánlás tükrözi.

(21) A Bizottság által elvégzett részletes vizsgálat és ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a nemzeti reformprogramot és a stabilitási programot. A Tanácsnak az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásait az alábbi 1–3. ajánlás tükrözi.

AJÁNLJA, hogy Írország 2018-ban és 2019-ben hozzon intézkedéseket a következők érdekében:

1. 2019-ben teljesítse középtávú költségvetési célját. A rendkívüli bevételeket használja fel az államháztartás adósságának csökkentésére. Korlátozza az adókiadások körét és számát, és szélesítse ki az adóbázist. Az egészségügyi rendszer költséghatékonyságának növelésével és a tervezett nyugdíjreform végrehajtásával kezelje az elöregedéssel kapcsolatos kiadások várható növekedését.

2. Biztosítja a nemzeti fejlesztési terv időben történő és hatékony végrehajtását, többek között a tiszta energia, a közlekedés, a lakhatás, a vízügyi szolgáltatások és a megfizethető, minőségi gyermekgondozás tekintetében. Kezelje prioritásként a munkaképes korú népesség továbbképzését, különös tekintettel a digitális készségekre.

3. Segítse elő az ír vállalkozások, különösen a kis- és középvállalkozások termelékenységének növekedését a kutatás és az innováció célzott intézkedéseken és közvetlenebb támogatásokon keresztül történő ösztönzésével, valamint a külföldi multinacionális vállalatokkal, állami kutatóközpontokkal és egyetemekkel folytatott stratégiai együttműködésük fejlesztésével. Támogassa a hosszú távú hátralékok gyorsabb és tartós csökkentését a kiszolgáltatott háztartások számára indított kezdeményezésekre építve és a behajthatatlan kitettségek leírását szorgalmazva.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök

[11] Az 1466/97/EK tanácsi rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint.